

Deres referanse:
2017/224

Vår referanse:
201702545

Sted, Dato
Oslo, 11.01.2018

HØRINGSSVAR OM UTKAST TIL VEILEDER VED FUNN AV MENNESKELIGE LEVNINGER

Det vises til Den nasjonale forskningsetiske komiteenes nasjonale høringsbrev av 31.10.2017 om "Veileder ved funn av menneskelige levninger" med svarfrist 15.12.2017. Etter avtale med Politidirektoratet (POD) ved Kristine Langkaas, oversendes vårt hørings svar til POD for felles samordning til Justis- og beredskapsdepartementet. Det ble også avtalt utsatt høringsfrist til 11. januar 2018.

I det nasjonale høringsbrevet viser man til at veilederen henvender seg til flere ulike brukere, herunder politiet og allmenheten hvor personer kan komme i befatning med uforutsette funn av menneskelige levninger.

Veilederen skisserer to ulike modeller. Den ene behandler fremgangsmåte ved uforutsette funn, for eksempel i forbindelse med bygge- og anleggsarbeider eller ved tilfeldige funn i naturen og den andre gjelder fremgangsmåte ved forutsette funn i forbindelse med planlagte utgravninger. I vårt hørings svar er det kun fremgangsmåte ved uforutsette funn som vi har merknader til.

I utkastet til veilederen står det på side 5, andre avsnitt,

"Uforutsette funn av menneskelige levninger skal umiddelbart meldes enten til politiet eller til regional kulturminnemyndighet (se nedenfor), som foretar en befaring på stedet for å avklare materialets status. Dersom materialet er relativt nytt (yngre enn 20 år), og det kan være snakk om en kriminell handling, vil politiet innlede etterforskning for å få bekreftet eller avkreftet om dødsfallet skyldes en straffbar handling. Dersom det underveis viser seg å være snakk om et automatisk fredet kulturminne, skal politiet stanse sitt arbeid, sikre funnstedet og ta kontakt med kulturminneforvaltningen".

Politiet har et særlig ansvar for å ta hånd om menneskelige levninger som blir funnet og dette er regulert flere steder herunder i politiinstruksen § 10-6. Etterforskning av likfunn, "Politiet plikter å ta hånd om lik som blir funnet og har ansvaret for at dette blir identifisert", og Påtaleinstruksen § 13-1, sakkyndig likundersøkelse ved mistanke om straffbar handling og

funn av ukjent lik. *"Politiet skal påse at sakkyndig likundersøkelse foretas når det er grunn til mistanke om at noens død er voldt ved en straffbar handling. Det samme gjelder når en person finnes død uten at vedkomnes identitet straks kan bringes på det rene."*

Politimester i det politidistriktet der levningene er funnet er ansvarlig for å ta hånd om likfunn og be om bistand fra Kripos dersom ikke vedkommendes identitet straks kan bringes på det rene. Dette er regulert i rundskriv 1275/75 fra Riksadvokaten.

Ved Kgl. resolusjon av 25.4.1975 ble det opprettet en identifiseringsgruppe (ID-gruppe) ved Kripos, som kan bistå politimesteren. ID-gruppens sammensetning og oppgaver fremgår av samme Kgl. resolusjon. Riksadvokaten har gitt utfyllende bestemmelser om når ID-gruppen skal varsles og tre i funksjon, samt om samarbeidet mellom gruppen og vedkommende politidistrikt i nevnte rundskriv.

Sjef Kripos har behandlingsansvaret for saknetregisteret hvor det registreres opplysninger om personer som antas omkommet. Videre kan det registreres opplysninger om uidentifiserte lik og likdeler. Teknologien er i kontinuerlig utvikling og det er mulig og identifisere over 50 år gamle levninger dersom man har tilstrekkelige AM (ante mortem) og PM (post mortem) opplysninger.

Det er etter Kripos sitt syn viktig at politiet blir underrettet om ethvert uforutsett funn av menneskelige levninger, slik at man gis mulighet til å foreta en identifisering, uavhengig om det har blitt begått en straffbar handling eller ikke. Slik det fremgår av foreliggende forslag er det en enten/eller regel, ref. utkastet side 5, andre avsnitt, *"Uforutsette funn av menneskelige levninger skal umiddelbart meldes enten til politiet eller til regional kulturminnemyndighet.."* Kripos mener det bør tydeliggjøres at politiet skal varsles. Det er mulig å foreta identifisering mange tiår etter en hendelse – for eksempel ble det i 1978 funnet levninger fra to personer savnet i 1945. I 2009 ble det funnet levninger fra ytterligere en person i samme turfølge.

Summarisk støtter Kripos det som i hovedsak fremgår av veilederen om at politiet skal varsles, men mener at det bør omgjøres til en skal regel, eksempelvis med følgende; politiet skal underrettes ved ethvert uforutsett funn av menneskelige levninger, jf. påtaleinstruksen § 10-6.

Med hilsen

Vigeik Antun
ass. sjef

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler:
Harald Skjønsvell
politioverbetjent
Telefon: +47 97175067